

POLITIPENSJONISTEN

ORGAN FOR POLITIETS PENSJONISTFORBUND NUMMER 1 • 2012

2012 - de eldres år i EU
Side 6-7

Øresus til besvær
Side 8-9

2012 - og skatt for pensjonister
Side 13

**Dag
Hammar skjöld
- like aktuell
i 2012**

Side 6-7

Styring og ansvar

Kjell R. Bjerke

med diffuse og tilslørte meninger eller standpunkter. Debatter blir show. Jeg vet ikke hvor mange ganger jeg har lest i Dagsavisen at Arne Strand har krevd en politisk leders avgang eller i alle fall slått frempå med at han eller hun er ferdig som politiker. Det er ganske påfallende at en politiker eller annen samfunnsleder «sparkes» av media, mens det samme media krever at kapteinen skal stå på skuta selv om den går til bunns.

Er det noen som har sett at medias talsmenn eller kvinner tar et ansvar hvis en leder eller politiker er trakassert så lenge at vedkommende ikke orker å leve mer? Mange av våre lesere husker slike hendelser.

Dette var sterke ord fra meg. Men jeg er forbundsleder, og fra tid til annen blir jeg oppringt, eller jeg får henvendelser fra journalister eller andre pressefolk, med spørsmål om hva vårt forbund mener om aktuelle saker som angår oss pensjonister. Av og til også om rent politifaglige spørsmål. Hva skal så en forbundsleder svar? For eksempel: «Dette har vi ikke drøftet og jeg må komme tilbake til det når styret har sett på saken.» Da kommer selvfølgelig spørsmålet; «Ja, men hva mener du?» Journalistene har ikke tid til å vente i to måneder før de får svar. Da svarer jeg alltid: «Forbundet har ingen mening om dett», noe journalisten ikke bryr seg om. De lytter ikke, selv ikke til fakta.

Uansett hva jeg svarer, vil det utad stå som noe forbundet mener eller har vedtatt. Har saken relevans til vår handlingsplan eller formålsvedtekt, er det lett å svare. Vanskelig blir det når det stilles spørsmål, og bes om synspunkter på samfunnsmessige problemstillinger, eller saker av politisk karakter.

Vårt forbund er en partipolitisk nøytral organisasjon, men den er ikke, og skal ikke etter mitt syn, være nøytral i spørsmål som har relevans for oss pensjonister eller kommende pensjonister. Da må vi ha en mening. Som forbundsleder er det min plikt å si hva **jeg** mener, så er det opp til styret eller medlemmene å korrigerer retningen. Da er det min plikt å følge den. Det er mitt ansvar.

Kjell R. Bjerke, forbundsleder

Forsiden

Bildet er av Nils Hontvedt (f. 1955) – nå PST, og politikonstabel Sven Lindquist (1916 - 2009). Det er tatt 17. mai 1957 rett nedenfor Bragernes kirke i Drammen. Lindquist hadde nærmest fast plass der hver 17. mai – der barnetoget passerte kirken og gikk opp den ene siden av gaten mot kirken og ned den andre siden av gaten mot Bragernes torg.

Lindquist (Onkel Sven) var forsanger for mannskoret som sang på Kirke-trappen hvert år 17. mai. Det var også han som fikk istand «polititreffene» for daværende Soltun Åndssvakehjem. Soltun lå i Vinkelveien på Åssiden i Drammen.

En pensjonist fra politiet i Drammen som begynte i Drammen i 1973, har fortalt at han i sin tidlige konstabeltid var med på tilstelningen på Soltun rundt jule-tider. Onkel Sven var den gang ved Narkotika-avsnittet ved Kriminalavdelingen. Etter at han ble pensjonert fra politiet arbeidet Lindquist bl.a. i Drammen Sparebank (nå DnB NOR) på Bragernes Torg i Drammen.

Da Lindquist døde var det begravelse i Tangen kirke i Drammen med mange gamle kollegaer til stede. Fotograf er Terje Hontvedt (f. 1931 – far til Nils Hontvedt).

Kineserne sier: «*Ord fra munnen og steiner fra hånden, kan du aldri kalle tilbake*». Når dette skrives har disse ordene fått mening. Sjefen for Politiets sikkerhetstjeneste sa under høringen i Stortinget noe som førte til at hun måtte søke avskjed.

Denne hendelsen bør få oss til å tenke på hvordan samfunnet har utviklet seg, og hvordan media styrer hva folket skal mene – og i særdeleshet hva politikerne skal mene og si. Bortsett fra noen få politikere som tillater seg å si og mene noe både fra hjertet og hjernen, er det snart ingen politiker som tør noen ting. Alle kritiske spørsmål fra media blir besvart

Redaktør:

Jørn-Kr. Jørgensen
Peter Møllers vei 4 A, 0585 Oslo
Telefon 22870505
E-mail: colombocity@hotmail.com

Redaksjonen avsluttet:
12. februar 2012

Politiets Pensjonistforbund

Postboks 8101 Dep., 0032 Oslo
Telefon: 22 66 90 95 • Telefaks: 22 70 50 87
E-post: pppf@pf.no • www.politipensjonisten.no

Besøksadresse:

Grønlandsleiret 25, 2 etasje, 0190 Oslo

Fast kontortid:

Mandag og onsdag 09.00 – 15.00

Forbundsstyret i Politiets Pensjonistforbund

Forbundsleder

Kjell R. Bjerke
Hilton 21, 2040 Kløfta
Telefon: 63 98 10 32
Mobil: 915 43 793
E-post: k-r-bjerke@online.no

Forbunds nestleder

Tor Inge Hansen
Uranusveien 44, 9024 Tomasjord
Telefon: 77 63 03 08

Sekretær

Olav R. Haugen
Østliveien 15, 1811 Askim
Telefon: 69 88 69 89
Mobil: 952 08 588

Kasserer

Roald Korsøen,
Kolstien 3D, 5097 Bergen
Telefon: 55 28 66 37
Mobil: 901 80 389

Styremedlemmer

Johan Omdal, Stavanger
Eystein Loftesnes, Arendal
Sven Roar Revdahl, Trondheim

Varamedlemmer

Olav Røttingsnes, Romerike
Torbjørn Finn, Sarpsborg

Design & Trykk:

Prinfo Unique – Opplag: 3 500

Vi skal framover!

Våre liv går bare en vei: framover! Hvis vi var av en annen oppfatning kunne vi kanskje bare ha gitt opp like godt først som sist. Det går framover – og det er framover vi skal. Ordtaket sier at «hvis du ikke vet hvor du skal, spiller det ingen rolle hvilken vei du går», men det vet vi. Vi skal framover!

Det er mye positivt å merke seg på veien vi går. I begynnelsen av desember var jeg på et medlemsmøte i Oslo Politiets Pensjonistforening. Har var det «full sal og stor stemning». På programmet var det «bokbad» med et par kolleger som skriver bøker, og både de korte foredragene forfatterne holdt og spørsmålene etterpå vitner om engasjement.

Ut over landet var det i november/desember en strøm av julemøter i Politiets Pensjonistforbund – og noen etterslengere har det sikkert også vært i januar. Poenget med dette er «å samle troppene» og å peke på veien fremover mot ny og fornyet sosial kontakt, mot en hyggelig prat og meningsutveksling, å møte mennesker og få vite nytt om både stort og smått.

Politiets Pensjonistforbund arbeider på ulike måter for medlemmenes goder gjennom møter, konferanser, kontakt med myndigheter og styringsverk, merkantile tilbud og bladet Politipensjonisten – for å nevne noe. Det ligger mye arbeid i dette, og forbundets styremedlemmer står på til medlemmenes beste. Medlemmene får glede og nytte av dette på medlemsmøtene som er selve driveret i organisasjonen over en kopp kaffe, i samtale med andre, på våre hjemmesider, på Internett, på landsmøter og konferanser og ellers gjennom det vi sender ut av informasjonsmateriell.

Det hender det skjer noe galt i Postverket slik at bladet Politipensjonisten ikke kommer fram. Da går det ikke lenge før det ringer med spørsmål «om hvor bladet er?». – De kan få nummeret til redaktøren personlig, svarte en som tok telefonen. – Jeg er ikke interessert i telefonnummeret, men i bladet, svarte innringeren. Sånn skal det være, og det forteller at Politipensjonisten blir lest og satt pris på. Ikke noe er bedre enn det. Men vi trenger og vil gjerne ha stoff fra distriktene. Skriv og send inn!

I april skal Politiets Pensjonistforbund samles til lederkonferanse på Gardermoen. Fra alle landets kanter samles våre tillitsmenn til et par, tre dager med meningsutveksling, kunnskapsformidling og sosialt samvær. Underveis er det deres oppgave å informere medlemmene nærmere om hva som skjer. Slikt skaper interesse og fortsatt engasjement for felles sak og ideer, og slik fungerer en organisasjon av vår størrelse og omfang.

Politiets Pensjonistforbund er avhengige av sine vel 3000 medlemmer, og vi hilser enhver velkommen til å være med – framover!

Jørn-Kr. Jørgensen
redaktør

Skriv til Politipensjonisten.
Vi venter på nytt fra ditt lokallag – stort eller smått.

Vandringen Vasstøvatnet rundt med «drømmevisitt» til Stifoss tresliperi

Av politipensjonist Arvid Larssen, Dokumentsenteret, Oslo politidistrikt

Jeg har vært ute på noen lange vandring, men det har blitt langt flere av de korte. Gleden er like stor – og det bør den være. Denne vandringen ble litt spesiell.

Det er slik at noen av «OPIlerne m/familie» har sitt årlige weekendbesøk hos Odd Johnsen og kona på Søndeled. Slik var det også fredag 19.juni 2009. Denne dagen tok jeg meg den «frihet» for en dagstur på noen timer i naturen idet stillheten betyr utrolig mye for meg. Jeg gikk rundt Vasstøvatnet. Den varme luften begynte å bli merkbar og det kunne være greit å ta seg en ny pause. Straks etter dukket de gamle teglsteinbygningene opp til den nedlagte treindustrien på Stifoss nede i elvedalen. I skyggen bak et par store trær i veikanten satte jeg meg ned for å hvile. For hunden Aksa var dette sikkert kjærkomment å kunne få en skygge fra solen. Slik jeg satt ganske behagelig, begynte jeg å bli døsen og øyelokkene ble tunge. Jeg gled liksom inn i en ny verden hvor eimen av det gamle tresliperiet og livet der engang åpenbarte seg for meg. (Ved å bruke «en drøm» hadde jeg mer frihet på meg til å nærme meg denne historien).

«Lyden som kom fra tresliperiet var som ekte. Vannet som ble ført ned i trerenna fra Vasstøvatnet fikk den store slipesteinen til å gå og aktiviteten innenfor treveggene var i gang. Slik opprant denne dagen rundt Sankthanstider helt på slutten av 1800-tallet. Det åtttemanns store arbeidslaget, ledet av formannen Sevald, så frem til at arbeidsuken nærmet seg slutten. Det var bare ett par timer igjen til klokken ble atten denne lørdagen.

Sevald hadde hatt arbeidslaget i sving helt siden klokken seks i dag tidlig som var halvannen time tidligere enn normalt. Den tjuv minutter lange pausen klokken femten var blitt kuttet ned til knappe ti minutter. Det gjaldt å holde produksjonen i gang da de lå etter i forhold til den oppsatte akkorden. For Jakob, den gamle sliteren på snart femti år, hadde arbeidsuken både vært tung og spesiell. Han hadde denne uken fått opplest oppsigelsen fra Sevald, for det var slik at Jakob ikke greide å holde tempoet til det øvrige arbeidslaget. En uke til så var det slutt og en ny mann ville få hans plass.

Jakob var fra Søndeled. Han var gift med den fire år yngre Marja og de hadde syv barn i alderen fire til femten år. På Søndeled hadde de et lite småbruk, men de var fattige. De var helt avhengige av at Jakob hadde arbeidet på tresliperiet, men Jakob var sterk og likte å ta i et arbeidstak. Det gode humøret gjorde at han var godt likt.

Livet på det gamle tresliperiet åpenbarte seg for meg.

Denne lørdagen hadde Jakob dratt fra Søndeled ett kvarter over fem på morgenen. Som regel hadde han småløpt på kjerreveien oppover til Stifoss når vær og føre tilsa det. Det gjaldt også å utnytte tiden da han som regel tok seg av fjosstellet før han la av sted på arbeidsveien. I dag hadde han ikke tatt seg tid til å spise, – bare tatt til seg noen biter av nisten mens han gikk. Han orket langt fra å småløpe som før og våget ikke lenger å stresse med dette.

Amandus, beste arbeidskameraten, hadde merket seg at Jakob i de siste ukene hadde vært stillere enn vanlig. Han viste at Jakob hadde fått oppsigelse, men det var noe mer som plaget han som Amandus ikke greide å komme innunder huden hans på. Han så at Jakob i blant tok seg noen korte hvilepauser mens han dro tømmerkubbene opp på en benk og presset de ned i en trakt. Der ble kubbene moset opp mot en diger slipestein. Dette var selvfølgelig tungt, men det var så uvant å se at Jakob, den råsterke mannen, rett og slett viste svakhet. Når Amandus så dette, hjalp han til med et tak, selv om Jakob ikke helt likte dette.

Her ved tresliperiet produserte de tremasse som skulle videreutvikles til blant annet papir. Store tømmerstokker ble slept inn og kappet opp til kubber rundt meteren. Arbeidslaget hadde forskjellige oppgaver, og de var avhengige av at hvert ledd fungerte effektivt. Jakob var nå plassert på en av de letteste plassene, men likevel ble det for tungt når tempoet skulle holdes jevnt og raskt. Jakob så ned i trakten mot den roterende slipesteinen under gulvplankene. Kubb på kubb ble lempet og presset nedover og ble etter hvert most sammen til en slags grøtmasse.

Jakob tørket svetten av pannen med det loslitte jakkeermet. Merkelig så tungt alt gikk i dag. Han forsøkte å skyve unna tanken på det som plaget han at han langt fra var så sprek lenger. Lommeuret viste at det snart var en time igjen av arbeidsuken. Han gledet seg til å komme hjem, – da skulle han bade i stampen og hvile den slitne kroppen. Kunne han bare komme til krefter igjen slik at han klarte siste

Lyden som om fra tresliperiet var som ekte.

Inntaksdammen til tresliperiet.

Røret fra inntaksdammen til tresliperiet.

arbeidsuken og berget lønn for denne. Da var det slutt. Det var ikke så lett å få seg annet arbeid, og særlig når det sikkert kom ut at han ikke var sterk og god nok arbeidskar lenger.

Sevald gikk rundt blant arbeiderne og opplyste at det kun var en time igjen. Han ba dem ta i litt ekstra så klarte de akkorden i dag, og alle så frem til lørdagskvelden i visshet om at de neste dag skulle få hvile. Ja, da gikk den siste timen gjerne litt ekstra raskt unna.

Jakob tok et godt grep i en av de litt tyngre kubbene for den satt fast i en kvist. Et tak til så skulle den være på plass i trakten, men først ville han bare ta seg noen små sekunder med hvile. Dette føltes nær pinlig hvis det var andre som stirret på ham. Amandus så at Jakob ble stående lenge, uvanlig lenge. Jakob kjempet nå med sitt siste arbeidsløft. Det hadde hogget til inne i ham, og det var som om en klo holdt sitt jerngrep inne i brystet. Så måtte det ende slik. Mens slørende tanker virvlet inne i hodet hans, så han for seg Marja og barna i den lille stuen, så klart og så nært. Han skjønte at han ikke skulle komme hjem denne gangen.

Så gled Jakob ned langs benken og ble liggende på ryggen. Brystet hevet seg og hodet la seg over. Amandus som var kommet til, forsøkte å riste i ham, men Jakob hadde nå startet på sin siste vandring.

Arbeidslaget sto i ring rundt Jakob. De bøyde hodet med kasjettlue i hånden – de slitne og trauste menn. Slipesteinen hadde stoppet og det var stille. En klar lysstrime gled over det bleke ansiktet til Jakob og stanset. Et lite knirk fra døren vekket dem fra øyeblikket, da Grip, den 11-årige elghundtispa til Jakob kom inn. Den hadde alltid vært med Jakob på lørdagene, og lå da gjerne utenfor døren, men i dag hadde han ikke orket å ta den med. Grip gikk bort til Jakob, slafset litt på øret hans, – så la den seg ned med snuten mot halsgropen til Jakob.»

Jeg åpnet forsiktig øynene. Følte meg tung og døsen, og våknet langsomt som fra en reise så uendelig langt borte. Aksa berørte meg lett med snuten mot kinnet mitt. Hun logret ivrig med halen når jeg våknet mer til og strøk henne over hodet. Sollyset skinte mot meg fra en glippe mellom trærne, – det var på tide å vandre videre. I veiskråningen like ved der jeg satt, oppdaget jeg en stor slipestein. Den var sikkert godt over meteren i diameter og en bredde på omkring tjue centimeter. Det kunne kanskje vært denne som ble brukt på tresliperiet for over hundre år siden, men for et slit det måtte ha vært både å løfte og rulle den hit den skulle være for å gjøre sin misjon.

Så forlot jeg plassen ved det gamle tresliperiet og avsluttet snart min vandring for denne gang.

Møllesteinen gikk og gikk.

EN GOD HISTORIE OM HJELPSOMHET (på helt «moderne norsk»)

En gammel mann bor aleina på en gård. Han skriv t sin einaste sønn, Petter, som sitt i fængsel: «Kjære Petter! Æ har d ikkje så bra førr tia. Det ser ut t at æ ikkje vil dyrk mine egne poteta i år. Æ begynne å bli førr gamle t å spa å vende i den lille potetåken i hagen. Skulla ønska du va hær, førr æ veit du villa ha ordna d førr mæ.» Ei drøy uke seinar får bonden følgende brev i postkassa:... «Kjære pappa! Du må IKKJE grav i hagen, før d va dær æ grævd ned likan.» Næste morran blir gården overfylt av folk fra Kripas å lænsmannskontoret. De græv opp heile hagen, men finn ikkje en døyt! De ber bonden om unnskyldning å drar sin vei. Ikkje længe etter mottar bonden et nytt brev fra sønn: «Kjære pappa! Nå kan du bærre sætt potet. D va d bæste æ kunn få t hær æ sett.»

«Jeg har sett bilde av deg!»

«Hei! Har du jobbet i politiet?» «Ja, hvordan vet du det?» «Jeg har sett bilde av deg i Politipensjonisten.» «Så du er pensjonert politimann du også?» «Nei, men min far var, han døde for en tid tilbake. Han var på sykehjem og jeg leste bladet for ham, han satte pris på å bli oppdatert.»

Samtalen foregikk i garderoben på et treningssenter. Personen som tok kontakt var imponert over foreningen fordi de hadde oversikt over sine medlemmer selv om medlemmene ikke var aktive. Foreningen hadde også sendt bærebutikk, faren var gammel, men ikke glemt.

Som tillitsvalgte for pensjonerte, stort sett oppgående og ressurssterke personer, kan noen og enhver tvile på om det er hensiktsmessig å bruke krefter på et slikt verv. Burde man ikke bruke krefter på barn og unge? Det er kanskje mulig å gjøre begge deler?

Denne samtalen på treningssenteret viste at vi gjør en viktig jobb for noen, det er ikke mye som skal til, men den bør gjøres. Pensjonerte tjenestemenn og kvinner fra politi og justissektoren har også behov for en møteplass, og «noen» må gjøre jobben, jo flere jo bedre.

(Øyvind R. - Oslo)

2012 – de eldres år i EU

Av Kjell R. Bjerke

EU har valgt 2012 som det året da eldre og pensjonister skal stå i fokus. Dette er det året da EU skal rette opp finanskrisen.

Pensjonistforbundets ledelse og SAKO-ledere samlet i Brussel.

Undertegnede var med i en delegasjon i regi av Pensjonistforbundet og SAKO i uke 42. I alt var vi 20 personer hvorav samtlige forbundsledere i SAKOs forbund deltok. Vår søsterorganisasjon i Europa AGE har eget kontor i Brussel og deltar direkte i utarbeidelsen av premissene for EU's målsettinger for dette året. På den måten har vi pensjonister i Norge muligheten til å fremme våre synspunkter.

Vår delegasjon ble ønsket velkommen i «Det norske hus» som ligger sentralt i EU-kvarteret. Den norske delegasjonen her er den største av de norske utenriksstasjonene. Den norske ambassadøren er nestkommanderende i EU-delegasjonen. Det Norske hus har ca. 60 ansatte hvor en tredjedel er fra UD. Hovedagendaaen deres er å følge med på EU's utenrikspolitikk, representere regjeringen overfor EU, og fremme norske interesser. En kuriositet i denne sammenheng er at Norge ikke er medlem av EU, men er den nest beste i klassen til å godkjenne og innarbeide EU's utallige direktiver og forordninger. Polen er best!

LO har sitt eget kontor i Brussel. Rådgiver Robert Hansen kunne orientere at de etablerte seg der i 1991 da EØS avtalen ble inngått, og holder til i International Trade Union House sammen med en rekke andre faglige

aktiv organisasjoner. Brussels LO-kontor har en økende aktivitet i Brussel og er stor i Europeisk sammenheng. De holder god kontakt med den norske delegasjonen i Brussel. Deres jobb er i første rekke å prøve og påvirke politikken som føres i EU-parlamentet, og kan på denne måten ha en større innflytelse enn norske myndigheter.

Finanskrisen i EU ble et alvorlig bakteppe under vårt besøk. Vi så mange svarte limusiner med flagg fra Hellas, Italia, Frankrike og Tyskland haste gjennom Brussels gater. Vi vet at Italia, Spania, Hellas, Irland og mange andre land i Europa har en dårlig økonomisk utvikling, rask voksende statsgjeld, økende arbeidsledighet og behov for redningspakker. I dag har finanskrisen ført til stor arbeidsledighet blant ungdom, systemkriser i landene og i flere land har de verken penger til lønn eller pensjoner. Offentlig sektor i de fleste EU-land innskrenkes, blant annet ved at pensjoner, trygd og lønn kuttes. Det var i denne sammenheng interessant å høre på innleggene fra de forskjellige representantene.

Først ute var AGE's representant Julia Wadoux og Sven Matzke fra EU-kommisjonen. Begge tok utgangspunkt i EU's manifest: «Det Europeiske året for aktiv aldring og solidaritet mellom generasjoner.»

I likhet med Norge blir befolkning i alle land i Europa eldre og eldre, noe som vil medføre store utfordringer innefor helsesektoren og ikke minst for pensjonistenes levetilstand. Hovedmålsettingen for EU's 2012 partnerskap for innovasjon, aktiv og sunn aldring er først og fremst å bidra til å skape en aktiv og bærekraftig aldringskultur i Europa. I tillegg ønsker Europakommisjonen å fokusere på at solidariteten mellom generasjonene ikke skal svekkes som en følge av de demografiske utfordringene, som er den samme i Europa som Norge, derav navnet «Året for aktiv aldring og solidaritet mellom generasjonene». I målet ligger også at de eldre i Europa i større grad enn tidligere, skal ta ansvar og planlegge sin egen alderdom. Utgiftene til pensjon, helse og pleie må ned for at man skal kunne utvikle en framtidig bærekraftig økonomi. Julia Wadoux framholdt at alle pensjonister skulle føle seg trygge, få en minimumspensjon og kunne ha forutsigbar inntekt og trygghet for framtida. På mitt spørsmål om hvor stor en minstepensjon var i Frankrike (hun var fransk) var hun noget usikker, men antok at den var ca. 4 – 600 EURO i måneden. Når vi vet at prisene på mat og varer, husleie osv. er omtrent den samme i Frankrike så er det lett å forstå at en minstepensjonist i Europa ikke kan sammenlignes med våre.

Arbeids og sosialråd Jacob Hansen fra den norske delegasjonen ga oss et innblikk i de utfordringer og løsninger på kort sikt som EU-bør ta tak i. Utfordringene står i kø. Det store diskusjonstema er hvordan og hva en skal gjøre for å hjelpe de mest gjeldtyngende

landene. Det er oppslutninger om innstramninger for å få bukt med ledigheten og reduksjon i fattigdommen. Det er vanskelig for å få gjennomslag for skatt bl. annet på finanstransaksjoner som kunne hjulpet mye. Storbritannia er det landet som vil merke konsekvensene av en slik skatt mest. De protesterer også sterkt mot en slik løsning.

Lønnskostnadene må ned og veksten må stoppes. I tillegg må EU få bedre makt over arbeidsmarkedspolitikken og få et bedre fungerende arbeidsmarked. Dette er ikke lett når vi vet at i slike saker må alle de 27 landene være enige.

Dette kunne Gøran Farm, en av Sveriges 18 EU-ambassadører fortelle i sin informasjon. I parlamentet er ikke gruppene delt opp i land, men etter partipolitisk tilhørighet. Saken diskuteres partipolitisk og tas deretter opp i ministerrådet. Hvis saken skal få gjennomslag må det være kvalifisert flertall, og som nevnt i skatte og utenriksspørsmål som er grenseoverskridende må det være konsensus.

I et slikt politisk «system» synes det vanskelig å få til en grenseoverskridende og aktiv ansvarlig politikk for de eldre og i særdeleshet en bærekraftig og forutsigbar framtid for pensjonistene i Europa. Det er i en slik sammenheng at vi bør være takknemlige som bor i Norge.

Kjell R. Bjerke rapporterer fra EU-hovedkvarteret.

Mosjøen pensjonister på Fru Haugans Hotell

Mosjøen politilag arrangerte også i 2011, d.v.s. den 8.12. juletreff for sine medlemmer med ektefeller/samboere i Bjørgstuen i Fru Haugans Hotell i Mosjøen.

Det var det 11. året på rad at politilaget hadde et slikt juletreff på samme sted. Politilaget har spandert nesten alt hver gang, det vil si hver deltaker måtte selv betale kr.100,- for mat og drikke (samme beløp pr. person i alle 11 år).

Festlyden rundt bordet.

Fru Haugans Hotell i Mosjøen.

Medlemmene har satt stor pris på disse juletreffene og nesten samtlige medlemmer har hver gang vært tilstede. Vi har sunget julesanger, og John Olsen har noen ganger hatt med seg trekkspill og akkompagnert til julesangene.

Det har vært fortellinger av historier og vitser, og samtalene rundt bordet har vært trivelige. Det har vært koselig å holde slike juletreff i det ærverdige hotellet, som er det eldste hotellet i Nord-Norge, og som tilhører «de historiske hotell».

Hotellet ligger i søndre del av den berømte Sjøgata med den gamle trehusbebyggelsen som er så viden kjent og som er en turistmagnet i Helgeland.

Øystein Vetleseter

Øresus til besvær

Av Øyvind Neeraas, ex politimann

I 17 år tjenestegjorde jeg i politi/lensmannsetaten. En utrolig lærerik tid som i stor grad har vært med å forme meg som menneske. Jeg var da, og fram til år 2010, det man betegner som «et nyttig menneske». En mann i fast arbeid, som betalte skatt og i løpet av 42 år i arbeidslivet kun hadde en ukes sammenhengende sykemelding og ingen utfylte egenmeldingskjema. Som «nyttig» fortsatte jeg karrieren som namsmann i Trondheim og senere som regionsdirektør i Gjensidige konsernet.

En dag i 1992 ble jeg rammet av en pipelyd i venstre øre. Da lyden ikke ga seg oppsøkte jeg en øre, nese og hals spesialist. Hensikten var selvsagt å få en diagnose, medisin og bli frisk. Det vil si kvitt lyden. Men slik gikk det ikke. Legen stilte diagnosen tinnitus, men fulgte opp med å fortelle at det ikke fantes noen behandling for plagen. – Du må bare lære deg å leve med lyden, sa han – trøsten er at du ikke dør av den, men med den.

Hvem slår seg til ro med et slikt råd? Å leve med en pipelyd i øret 24 timer i døgnet var plagsomt, det gikk ut over konsentrasjonen, jeg ble raskere sliten, lettere irritert og kortidshukommelsen svakere. Jeg begynte en nomadetilværelse, et søk etter et alternativ til helsevesenet. Kort fortalt ble det utgifter til fotsoneterapi, ørellys, laserstråler og andre lignende tilbud som fantes på markedet. I den tiden fortsatte karrierejaget.

Hva førte dette til? Ett uunngåelig kollaps i år 2000. Kroppen mente at nok fikk være nok. Den ga meg et voldsomt sus i begge ørene, mest lignet det på å sitte inne i et sagbruk. I tillegg en konstant

Øyvind Neeraas var politimann i 17 år.

følelse av svimmelhet som kunne sammenlignes med å gå av hurtigruten etter en stormnatt over Stadthavet. Nå var ikke lyden og tilleggsplagene å leve med. Resultatet ble først skifte av jobb, et hakk ned på stigen og inn som rådgiver i rådmannens fagstab i Trondheim kommune, for så å ende opp med 50 % uføretrygd og hjemmekontor.

Hadde jeg blitt mottatt på en annen måte av helsevesenet ville jeg ha unngått den smellen jeg nå ble utsatt for. Det finnes måter å takle lyden på, jeg har redegjort for dette i to bøker: *Stillhet – hva er det. Om å leve med tinnitus og Det herre e det livet du har fått*. Begge bøkene er å få kjøpt hos HLF (Hørselshemmedes landsforbund) www.hlf.no nettbutikken. Det vil gå for langt å redegjøre for hvordan man takler denne lidelsen, men kort bygger dette på metoden habitueringsterapi. Den bygger på erfaring av at tinnitusplager kan fjernes ved såkalt reprogrammering av nerve-nettverket i hjernen (det er ikke lyden, men tanken på lyden som er problemet) For å oppnå dette, bygger man behandlingen på tre hovedkomponenter:

1. **Strukturert gjenopptrening** under stikkorden *ufarliggjøring* for å bryte den onde sirkelen og påvirke de automatiserte tankeprosessene for å få oss til å slutte å fokusere på tinnitus
2. **Av spenning** som går på å registrere og kontrollere spenninger ved blant annet autogen trening
3. **Lydstimulering** med lydstimulator, høreapparat eller annen lydpåvirkning

I dag tilbys mestringskurs flere steder i landet. I tillegg kan man gjennom legen få anvist plass ved Landaasen rehabiliteringssenter i Søndre Land.

Mine råd til deg som er/blir rammet av tinnitus:

- Ikke godta at legen sier det ikke er noe å gjøre med lidelsen
- Kom snarest mulig i gang med mestringsøvelser / skaffe deg informasjon, mine bøker kan være til god hjelp
- Søk mestringskurs om plagene er slik at de går ut over livskvaliteten og arbeidet ditt
- Søk opphold på for eksempel Landaasen rehabiliteringssenter om du føler å ikke komme noen vei selv
- Erkjenn og aksepter at du har lidelsen, reduser og tilpass tempoet i hverdagen. Gjør du ikke det er faren til stede for at kroppen sier fra og gir deg en lydstyrke det kan være svært vanskelig å leve med. Du kan da, som meg, ende opp med en hundrede prosent uføretrygd.

I dag lever jeg greit med lyden. Jeg kan gi et meget forenklet svar på hvorfor: Før var lyden en fiende, nå har jeg gjort den til en venn jeg regner med å leve med resten av livet.

Praktbok om politiets sambandshistorie

Odd Einar Dørum og Magnar Skaret på Hotel Ernst i Kristiansand.

Ikke noe mindre enn en praktbok foreligger denne høsten om politiets sambandshistorie – «Fra varde til SMS» heter den – og bare tittelen indikerer at her er spennet stort.

På ikke mindre enn 531 sider – femhundreogtrettien – forteller forfatteren Magnar Skaret om sambandsutviklingen fra budstikke til digital kommunikasjon. Gjennom 30 ulike kapitler tar han leserne med gjennom en spennende historie fra budstikka til digital kommunikasjon.

Store deler av norsk politis historie ligger sambandsmessig sett samlet i Magnar Skarets bok. Mye av politiets hverdag handler om ulike typer kommunikasjon, og Skaret trekker fram den ene pussigheten etter den andre – forklarer og illustrerer og gjør det forståelig for folk flest. Boken er bygget opp med mange illustrasjoner i både sort/hvitt- og fargebilder og på den måten er «Fra varde til SMS» i høyeste grad blitt en levende bok.

En bok om politiets sambandshistorie er på en måte forutbestemt til ikke å være spesielt lødig, men også her har Magnar Skaret gjort en prestasjon ved å lage stoffet både interessant og til dels spennende. Noen kriminalbok er «Fra varde til SMS» ikke, men kort og godt en bok om utviklingen innen politiets samband. Fra budstikka til dagens kryptologi og digitalisering er det temmelig mange sjumilsskritt. Magnar Skaret har i sin bok gått opp de fleste av dem. Det er en prestasjon.

Magnar Skaret er politimann fra Trøndelag med en allsidig tjeneste bak seg. Han vet hva han skriver om og han har en dyp innsikt i og interesse av fagfeltet samband. Derfor er det blitt en bok som anbefales.

«Fra varde til SMS» er Norsk Politihistorisk Selskap største litterære løft hittil. Utgivelse av boken er i seg selv en bragd som vi er stolt over å ha fått til, og vi anbefaler den med glede til alle våre lesere. Boken koster kr. 500,- pluss frakt og emballasje, og kan bestilles via Norsk Politihistorisk Selskap. Opplaget er begrenset, så jo før man bestiller, jo sikrere er man på å sikre seg et eksemplar.

Jørn-Kr. Jørgensen

Festmiddag på Rica Helsefyr hotel med mat, bordvin, humor og gode historier

Denne blandingen av julebord, nyttårsfest og innledning til 50-årsjubileumet for foreningen ble en trivelig innledning til 2012 for deltakerne. Ca 100 deltakere mottok sin velkomstdrink på Helsefyr hotell lørdag 7. januar klokken 1600.

Nytt av året var at denne gangen kunne medlemmene ta med seg ledsagere. Dette førte til en klar fremgang av kvinneandelen i forhold til tidligere, og tilsvarende hyggeligere fest. Arrangøren ønsket å tone ned talene om fagforeningsprat, og henlede oppmerksomheten mot mat, bordvin, humor og gode historier. Vi hadde ønske om at politimester Anstein Gjengedal skulle stå for seriositeten, og han alene. 2011 har i mange sammenheng vært et tøft år, også for Oslo politidistrikt, og politimesteren fortalte om situasjonen i politidistriktet på sin sedvanlige måte. Han avsluttet sin tale med en glidende overgang fra det alvorlige til den komiske historien.

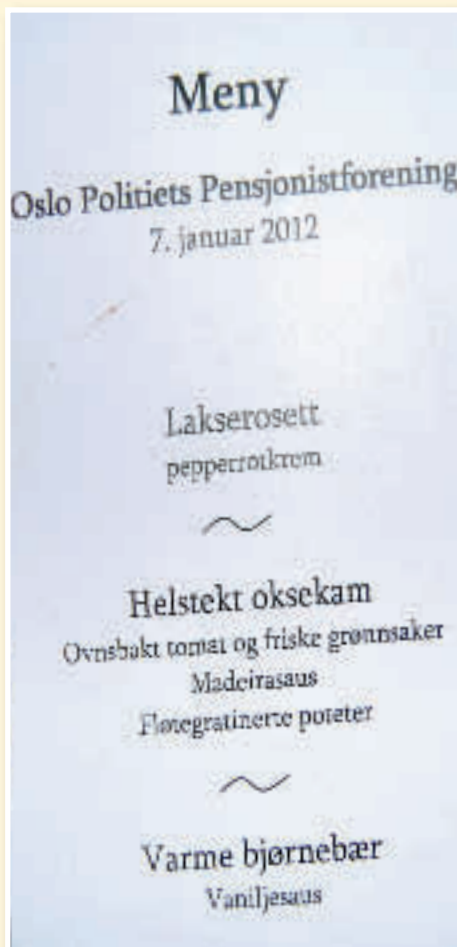
Styringen av taffelet ble overlatt til en av politidistriktets beste «standup komikere» og kveldens toastmaster Christian S. Berg. Toastmasteren ledet talerne og sine rollefigurer som en profesjonell utøver. For mange var det en tidligere utenriksminister som ble kveldens høydepunkt. Med sin karakteristiske snøvling og ekspert på drikkekultur, kunne vi se at hovmesteren var relativt bekymret da «utenriksministeren» ga publikum en pedagogisk opplæring av å vurdere vin fra forskjellige vinflasker. Hovmesteren var overhodet ikke lattermild da ministeren pøste ut vin fra flasker til glass, han var nok den eneste som ikke slo opp latterdøra.

Vi fikk en hilsen fra Oslo politiforening og Sigve Bolstad med et opphold på Sjøhaugen.

Øyvind R.

Politimester Anstein Gjengedal taler.

Bjørn Davan.

Berit Brandsnes sammen med Steinar Hoff-Olsen og Frode Johnsen.

Fra festen.

Hvordan eldes med stil

30 grunner til å være en glad og optimistisk senior

Norske seniorer er ikke bare sure og klagende – vi er muntre, konstruktive og optimistiske. Denne sannheten om livets lyse sider bevises for oss selv og andre, i følgende refleksjoner, alle fra en kvinne. Her skriver hun:

1. Nordmenns levealder har økt med tre måneder hvert år i 110 år!
2. Levealderen i år 2000 var den høyeste noen gang i Norge, 81,4 år for kvinner og 76,0 år for menn – begge blant de ti høyeste i verden.
3. For første gang blir flertallet av befolkningen i de rike landene gamle mennesker – en erfaring som tidligere var forbeholdt genetisk forkjælte personer i overklassen.
4. Folk i 80-årene lever som om de var 50 og ser stadig yngre ut for alderen. Aldersgruppen mellom 50 og 64 år kalles nå for «boomers». De søker moro som i ungdommen, har den samme opprørsånd og er minst like romantiske.
6. Christian Jacobsen Drakenberg (1626-1772) er regnet som Norges eldste mann gjennom historien og kjent for sine kjempekrefter i høy alder. Født i Båhuslen døde han i Århus, 146 år gammel.
7. «Jeg tror på lojalitet. Når en kvinne har nådd en viss alder, bør hun holde seg til den.» Den ungarsk-amerikanske skuespillerinnen Eva Gabor (1919-1995)
8. «Tilværelsen som gammel fremtrer nå som overdådig og herlig». Fra «Om Alderdommen» av advokaten, statsmannen og filosofen Marcus Tullius Cicero (105-43 fKr).
9. «Å vite hvordan man skal eldes, er den høyeste visdom og en av de aller vanskeligste sidene ved livskunsten». Henri Frédéric Amiel
10. Ikke forspill de beste årene av ditt eneste liv på jorden. For mange kan dette bli en tid for gjenoppvåkning og revitalisering, en åndelig og fysisk forandringsprosess som åpner nye muligheter og nye interesser. Advokaten, statsmannen og filosofen Marcus Tullius Cicero.
11. «For den som mangler forutsetningene for å gjøre livet lykkelig, er enhver alder forbundet med problemer og vanskeligheter. Mens den som forstår at all lykke kommer innenfra, aldri kan tenke seg at det som er uunngåelig fra naturens side skulle være knyttet til noe negativt.»
12. Livet er ikke forbi, selv om du har levd et halvt hundre år. Du kan ha 20-30 gode år å se frem til. Kanskje mer. Du har gode kort på hånden.
13. «Ungdom har ingen alder». Pablo Picasso.
14. Du kan ikke lenger utsette. Livet blir mer intenst. Som i naturen er høsten er en hektisk tid. Fortsatt er det mulig å gjøre ditt liv fullendt.
15. Stopp å tenke på deg selv som gammel. Redefinere alderdommen. Ellers risikerer du å leve ut en selvpåfylende profeti.
16. Det gamle ordet: «Du er bare så gammel som du føler deg», er korrekt.
17. Tre ting er viktig som gammel: At du bevarer helsen og humøret og at det forventes noe av deg.
18. «Eldre mennesker husker det de vil huske. For øvrig har jeg aldri hørt om en gammel mann som har glemt hvor han skjuler sine penger. De husker hvem de skylder penger like godt som de husker hvem som skylder dem penger.»
19. Unngå elementære feil: Alderdommen er ikke en lang, lang ferie! Da går du fort lei.
20. Ha forventninger. Vi lever mer intenst når noen forventer noe av oss, at det stilles krav.

21. Søk å utvikle et selvbylde som er forankret i tryggheten på din egenverdi gjennom alle livets situasjoner og stadier.
22. Hold livsøyet åpent. Det finnes eldre som utvikler forstokkethet. De slutter å leke. Livsøyet holdes ikke åpent. Det forbitrer og hindrer en god alderdom.
23. Økende alder er tid for å føle hva dine innerste pasjoner forteller deg.
24. Tre troens menn ble spurt: «Når begynner livet?» Den katolske presten svarte at «livet begynner ved befruktningen», den muslimske imamen svarte at det «begynner ved fødselen». Den jødiske rabbi svarte at «livet begynner når barna har vokst opp og bikkja er død».
25. Hva vil det si å lykkes med livet? 1. Utvid perspektivet, åpne deg for andre og skap en distanse til selvet. 2. Ta hensyn til Nietzsches kriterium intensitet, et liv som lykkes er et intenst liv. 3. Åpne ditt liv for kjærlighet, vær noe for andre mennesker. 4. Lev livet etter det gamle greske idealet som legger vekt på øyeblikket, frigjør deg fra nostalgi og falske håp. Filosof Luc Ferry
26. Den eneste måten å leve lenger på, er å eldes. Daniel Auber
27. Den senklassiske, franske maleren Jean-August-Dominique Ingres (1780- 1867) malte i 1862 i en alder av 84 år det hypersensuelle bildet «Det tyrkiske bad» (Paris, Louvre).
28. Lær deg å nyte friheten, eksperimentere med nye erfaringer, oppleve en ny lykke, nytt potensial for glede og positiv selvfølelse. Albert Einstein.
29. «Jeg er suveren herre over min egen tid.» Turid Følling Eilertsen.
30. Gjør noe for andre! Åpne døren for frivillig innsats for dine medmennesker og samfunnet. Du blir en verdifull ressurs, samtidig som du ikke kommer til å kjede deg én dag.

KONTINGENTEN

Har du husket å betale kontingenten for 2012?

LEDERSEMINARET

Styret har bestemt at vi skal avvikle lederseminaret. Det blir på samme sted som sist, Gardermoen, men ikke på samme tid. Vi har satt av 18 og 19. april. Lederne bør også sette av disse dagene.

FEBRUAR

Hermann Wildenvey (født Portås på gården med samme navn i Øvre Eiker), skrev Februardialog. Et fantastisk dikt. Februar blir en strevsom måned for styret. Landsmøtet har bestemt i vår Handlingsplan at: «forbundet v/styret skal så langt det er mulig møte ved lokallagenes årsmøter, og ellers når dette blir etterspurt av lokallagene.» Det tetter seg til nå. Februar har bare 29 dager og i lommealmanakken er det snart bare «røde» dager for forbundslederen. Noen har allerede måttet skiftet dagen for årsmøtet for å få besøk. Men det som gleder forbundslederen er engasjementet til lokallaga. Og det er i glede du får utredet mest.

(KRB)

Få mer ut av pensjonspengene!

Ved å bli Trumf-medlem får du bonus på alt du handler hos dagligvarekjeder som er tilknyttet Trumf.

I tillegg sparer du bonus på drivstoff hos Shell.

Du blir enkelt Trumf-medlem ved å registrere deg på trumf.no eller ringe 815 87 863.

Registrer bankkortet ditt også - så sparer du helt automatisk når du handler!

Her sparer du Trumf-bonus

2012 og skatt for pensjonister

Av forbundsleder Kjell R. Bjerke

Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2011/2012 er vedtatt i Stortinget uten de store endringene. Det som ble vedtatt for oss pensjonister, er en oppfølging av de premisser som ble vedtatt i 2011 budsjettet. Det blir etter all sannsynlighet noe vi må leve med i mange år framover. Hvorfor jeg skriver det er med utgangspunkt i den erfaringen vi har med omlegging av fradrag og skatt for oss over lang tid.

Politiske lovnader

Vi hadde håpet at Stoltenbergregjeringen hadde tilbakeført likhetsprinsippet i statsbudsjettet 2010/2011. I 2005 lovte Ap, Sv og Sp at skattenivået fra 2004 skulle videreføres. Denne velgergarantien har de ikke oppfylt overfor pensjonistene og de skjerpet skattebyrden for pensjonistene i statsbudsjettet for 2010/2011, og i årets budsjett.

Trygdeavgiften

De opprettholder i statsbudsjettet den såkalte sykedelen, som ble økt i 2011 kun for pensjonistene – fra 3 % til 4.7 %. I dagens teknologiske verden må det kunne gå an å øke den fra 7.8 % for de yrkesaktive til 8 %, og tjene inn det det koster å tilbakeføre til 3% for pensjonister. Det gis ingen begrunnelse for hvorfor bare pensjonistene skal betale mer. Med en slik endring er det fullt mulig å opprettholde 3 % trygdeavgift for pensjonistene.

Minstefradraget

Før stortingsvalget i 2009 lovte Frp v/ Carl I. Hagen i SAKO møte på Sundvolden at deres parti skulle rette opp den urettferdige reduksjonen av minstefradraget som Bondevik-regjeringen innførte i 2005, nemlig å splitte størrelsen på minstefradraget.

Vi kan ikke se at Frp fremmet noe forslag til statsbudsjettet i 2009/2010/2011 eller 2012.

Er du i aktiv tjeneste har du nå et minstefradrag på 38 prosent (økt med 2%) av lønnsinntekten, nedre grense på kr. 4.000,- og maksimum kr. 78.150,-. For oss pensjonister er den fortsatt på 26 prosent, minimum kr. 4.000,- og maksimum kr. 65.450,-. Hva er det som tilsier at kostnadene knyttet til å være yrkesaktiv er annerledes enn for pensjonistene? Ingen av pensjonistenes utgifter til forsikring, strøm, kommunale avgifter, telefon, TV lisensen, årsavgiften for bilen eller prisene på mat reduseres i takt med alderen. Det finnes ikke i offentlige dokumenter noen begrunnelse for at pensjonister er rikere enn de yrkesaktive og dermed kan betale full pris. Dette kan illustreres slik:

Inntektsår:	Øvre grense	Øvre grense Yrkesaktive	Forskjell Pensjonister
2005	57 400	49 400	8 000
2006	61 100	51 100	10 000
2007	63 800	53 400	10 400
2008	67 000	56 100	10 900
2009	70 350	58 900	11 450
2010	72 800	60 950	11 850
2011	75 150	62 950	12 200
2012	78 150	65 450	12 700

Blir svaret som Trond Kirkvaag jr. sa det i en sketsj: «Det bare er sånn!»

Avkorting for ektefelle

Den usosial og urettferdig ordning med å trekke en av pensjonistektepar/samboere 15% av sin garantipensjon opprettholdes. Begge ektefellene har som regel gjennom et langt aktivt yrkesliv innbetalt sin andel til folketrygden. Det foreligger ingen begrunnelse fra Stortinget hvorfor denne urettferdigheten opprettholdes. Pensjonsreformen endret imidlertid på denne ordningen slik at alle framtidige pensjonister får full garantipensjon i bunnen av sin totale pensjon. Da dagens pensjonister må yte ekstra til samfunnet i form av indekseringen på 0,75% og endringer i skattereglene, betyr dette at ordningen blir mindre og mindre kostnadsdrivende i statsbudsjettene. Stortinget kan derfor fjerne denne reglen i statsbudsjettet for 2013. Det skulle vært gjort i 2012.

Det er på høy tid at Stortinget gjør noe med dette.

Skattereglene i 2012

Stortinget har vedtatt at enslige med brutto inntekt under 220.000 i 2011/12 får en skattereduksjon lik all merskatt som overstiger 600 kroner. Det gis ikke skattereduksjon til skatteyster med brutto inntekt over 440 000 kroner. Mellom 220.000 og 440.000 avtrappes skattereduksjonen proporsjonalt med stigende inntekt.

Ektepar med samlet brutto inntekt under 330 000 får en skattereduksjon lik all merskatt som overstiger kr. 1.200 krone i 2011/2012. Det gis ikke skattereduksjon til ektepar som har en brutto inntekt over 770.000 kroner. Mellom 330.000 og 770.000 avtrappes skattereduksjonen proporsjonalt med stigende inntekt.

Jeg er viss på at våre medlemmer er høyst oppegående og vil følge nøye med på hva Stortinget vedtar i 2013 budsjettet.

Dag Hammarskjöld – like aktuell i 2012

Tekst og foto: Jørn-Kr. Jørgensen

Dag Hammarskjöld.

Dag Hammarskjöld – som var FNs andre generalsekretær fra 1953 etter Trygve Lie – ble født i Jönköping i Sverige i 1905 og vokste opp i Uppsala. Bare 19 år gammel avla han sine første universitetseksamener i litteratur, filosofi og fransk, og viste allerede da hvilket strålende talent han var. I 1928 tok han en licentiatgrad i sosialøkonomi og allerede to år senere juridisk eksamen, før han i 1933 tok sin doktorgrad; også den i sosialøkonomi.

Dag Hammarskjöld var verken politiker eller partimann, men knyttet i 1930-årene nære forbindelser med svenske sosialdemokrater og fikk etter hvert sentrale posisjoner i embetsverket. Han ble statssekretær i Finansdepartementet i 1936 og formann i Sveriges Riksbank i 1941. I 1945 fikk han ansvaret for økonomiske saker i det svenske utenriksdepartementet og fikk i denne posisjonen en ledende rolle under Sveriges forhandlinger om Marshallplanen og deltakelse i OEEC. På begynnelsen av 50-tallet ble han også valgt inn i Svenska Akademien på stol nr. 17, den samme som hans far Hjalmar Hammarskjöld – som var professor i jus – hadde hatt før ham. I løpet av sitt liv kom Dag Hammarskjöld til å bety mye for Svenska Turistföreningen, hvor han ble valgt inn i styret i 1940, og han satt som viseordfører fram til sin plutselige og tragiske død i 1961.

Dag Hammarskjöld ble svensk delegat til FN i 1949 og gjorde en solid jobb som delegasjonsleder på begynnelsen av 1950-tallet. I 1951 ble han viseutenriksminister og medlem av den svenske regjering. Overraskelsen var stor – ikke minst hos ham selv – da han ble valgt til FNs øverste leder i 1953.

Det gikk ikke lang tid før Hammarskjöld ble nesten legendarisk i sin virksomhet. Han var fremme i media omtrent hver dag fra Kongo-krisen i 1956 til sin død, og dette til tross beskrives han av de som kjente ham, som en sky mann som ikke likte publisitet. Han forstod imidlertid godt både viktigheten og nødvendigheten av at FN ble frontet, og at saker og forhold ble forklart for folk, og han stilte opp når han ble bedt om det. Men han trakk et skarpt skille mellom sitt offentlige og sitt private liv. Veimerker kom ut først etter Hammarskjölds død og viste seg som «en religiøs og menneskelig selva avsløring som neppe har sidestykke i moderne litteratur» – som det heter på den norske førsteutgavens omslag.

Tidlig utpreget Dag Hammarskjöld seg som en tenkende ener. Man kan

si det slik at han søkte ensomheten i naturen – kanskje det var derfor han ga så mye av seg selv til offentligheten? Hans rakryggethet i forhold til de sakene han arbeidet med var avgjørt til å stole på. Det gjorde at han ble satt stor pris på av en hel verden. Å være generalsekretær i FN er på mange måter verdens vanskeligste jobb. Den krever fremfor alt innsikt, forhandlingsevne og masse tålmodighet. Til syvende og sist er det også en meget ensom oppgave.

Dag Hammarskjöld tok aldri lett på ting. Han satt seg inn i sakene, og hadde lange dager øverst i FNs generalsekretariat i 38. etasje i New York. Han var ofte på reise til FNs medlemsland, hvor han møtte konger, statsministere og presidenter, men lot seg aldri affisere av beryktet- og berømt. Han var jordnær, og hadde sine føtter og sitt liv godt plantet i svensk mold, selv om han også var en internasjonalt av betydelig format og klasse.

Hammarskjöld fant tid til å gå mye i fjellet, og besøkte så vel den svenske som den norske fjellheimen titt og ofte både til fots og på sykkel. Det ga ham fremfor alt tid til å tenke – tenke over det han bl.a. har skrevet i foreliggende bok, *Veimerker*, som er oversatt til mange språk. Den engelske utgaven heter kort og godt *Markings*.

Bildende kunst, skulpturer og musikk var viktige ingredienser i hans liv. Han var et avgjort kultur menneske. Det går gjertord om Hammarskjölds interesse for bøker, og han fant tid til å lese minst en time hver dag. Det ga ham krefter til å møte problemer og utfordringer i den travle hverdagen.

Dag Hammarskjöld forble ungkar hele sitt liv. «Jeg er gift med verden,» sa han ved en anledning.

I New York bodde Dag Hammarskjöld i en leilighet på Park Avenue på Manhattan. Som generalsekretær hadde han både sjåfør, husholderske og butler. I mange år var butleren svensk og het Gjösta Jönson. Han var først butler hos Nelson Rockefeller, og som eldste i den svenske pinsebevegelsen var han en nær medarbeider av den svenske pinsevekkelsens Lewi Pethrus, han som skrev sangen «Løftene kan ikke svikte».

Ved noe som til forveksling kan likne på en tilfeldighet ble jeg en dag klar over Dag Hammarskjölds bok *Veimerker*. Etter å ha lest om den på internett og fått presentert noen sitater, var jeg ikke lenger i tvil. Dette var en bok for meg!

Noen uker senere bestemte jeg meg for å få tak i den på dansk. Jeg tok igjen internett i bruk, og fant den til slutt i et antikvariat i Classensgate i København. En lørdag var jeg der for å hente den. Da jeg fortalte antikvariatbokhandleren om mitt ærend, så han på meg og sa: «Få se på deg ... Ja, du kan få kjøpe boken.» For 125,- kroner ble den danske utgaven min, men jeg ga den bort samme dag til en kjær venn på grunn av sitt gode innhold. Men først skulle jeg vite at bokhandleren ikke solgte til hvem som helst! Senere fikk jeg tak i *Veimerker* på engelsk – og til og med noen flere eksemplarer på norsk! Den siste norske utgaven kom i 1990.

Jeg lest side opp og side ned i boken som nå utgis om igjen av Lunde Forlag til glede for nye – og gamle – lesere. Det er en gigant av en bok man ikke blir ferdig med en i hånd vending. Den ruver og den gir – og den utfordrer leseren til å tenke selv. *Veimerker* er skrevet i perioden fra 1925 til 1961.

Boken bærer sterkt preg av at det er en troende Dag Hammarskjöld som skriver. Nå er det slik at det ikke er andre som skal bedømme om en mann er troende eller ikke, men ut fra det vi leser i *Veimerker*, er det umulig å tenke seg noe annet. *Veimerker* er full av filosofiske betraktninger, små meditasjoner og tanker om liv og død, om glede og om melankolsk sorg. Men også taknemlighet.

Selv karakteriserte Dag Hammarskjöld *Veimerker* som «en hvitbok om mine forhandlinger med meg selv – og Gud». Det er både dybde og tyngde

i dette materialet som man ikke kommer så lett utenom hvis man vil ta det på alvor.

Hvis det likevel skal innvendes noe mot Veimerker, må det være at enkelte steder kan Dag Hammarskjöld gi uttrykk for «messianske tanker». Som den store statsmannen han var må, vi imidlertid ha lov til å tro at det er hans demokratiske sinnelag som kommer til uttrykk. Videre refleksjoner over dette kan leseren kanskje gjøre seg på egen hånd. Det vil være en god øvelse.

Det skal stort sett mot til å skrive som Dag Hammarskjöld. Ikke noe i Veimerker er lett kjøpt eller kommet «rekende på ei fjøl». Her er det tanker, tanker og atter tanker – og uttrykk for ensomhet og smerte. Det er vanskelig å gripe personen Dag Hammarskjöld, og det er kanskje ikke meningen? Veimerker gir oss muligheten til å ta del i deler av hans tankeliv i et forsøk på å forstå deler av oss selv.

Refleksjon over eget liv er alltid viktigst fordi det skaper selvinnsikt. Da boken ble utgitt i Sverige i under tittelen Vägmarcken, ble den sett på som «lite snurrigt». Kanskje den var for personlig for den svenske folkesjelen? Kanskje den var for radikal, for åpen, for direkte, for megetsigende?

Den svenske forfatteren Sven Stolpe (som var katolikk) fra Filipstad i Värmland skriver om Veimerker: «Den oppveier hele vår øvrige litteratur. Den kommer alene til å gi vår litteratur en ny retning, og etter min mening også til å bli en klassisk bok på alle språk, et av tidens mest elskede verk.»

Dette er sterke ord. Den som har skaffet seg boken, vil nødig kvitte seg med den. Veimerker er nesten umulig å oppdrive i antikvariater, og den man snakker med om Veimerker som har lest den, glemmer den aldri. Når den nå utgis på nytt, vil den forhåpentligvis fengsle nye generasjoner av lesere som vil finne glede og verdi i det Dag Hammarskjöld skriver. Det er vektige ord for søkende og sarte sjeler – ord til forståelse, lindring, trøst og oppmuntring. Hos mange vil gjenkjennelsen i eget liv være stor. Det er det som gjør den ekstra verdifull. Man er nemlig ikke alene om spørsmål om livets store gåter. Boken krever ro og stillhet, og leselyst, for å bli forstått. Jeg karakteriserer den gjerne som en skinnende juvel. Og det man ikke forstår, det man ikke fatter, inspirerer til nye tanker. Slik er det med refleksjonen. I dens egen assosiasjon lever tanken fritt.

I arbeidet med dette denne artikkelen har jeg lest om Dag Hammarskjöld i andre bøker, og jeg blir sittende med dette spørsmålet: Hva trodde han egentlig på? Etter å ha tenkt på det noen uker, har jeg kommet fram til et enkelt svar: Livet. Han må ha trodd inderlig på livet, på et levende liv blant levende mennesker. Så kan andre analysere hans meninger og politikk, hans taler og det han ellers skrev, men summen for meg er dette: Livet. Han representerte trygghet og stabilitet i en vond og vanskelig verden med en nesten uløselig situasjon, men han ga aldri opp og viste – det vi mange ganger har sett i ettertid – at veien til både menneskene, freden og livet går gjennom dialogen. Det, og ikke noe annet.

Dag Hammarskjöld var en forhandler av meget stort format. Engelsk og fransk behersket han flytende, og han hadde en meget stor evne til å kommunisere med mennesker. I konflikter fikk han personlig kontakt med partene, og han la til rette for løsninger alle kunne være med på. Det krever stor psykologisk innsikt, men også en stor porsjon av så vel alvor som humor. Hammarskjöld drev en type stille diplomati som det ble lyttet til. Han handlet raskt og bestemt, sies det. Han var en handlingens mann, men alltid beskjeden på egne vegne. Dette gjør Dag Hammarskjöld langt på vei til en litt mystisk person i ettertid, men det var ingen mystisisme ved ham i levende live. Han holdt bare klare grenser for hva som var personlig og hva som var privat – hva som var offentlig og hva som var allemannseie. Gjennom Veimerker deler han likevel sine innerste tanker med oss. Noe annet ville vært umulig når han først skrev denne typen bok, som egentlig «ble påbegynt uten tanke på at noen skulle lese den».

Ved midnattstider 17. september 1961 ble det – etter det vi vet – satt et punktum for Dag Hammarskjöld's liv. Han styrtet med et passasjerfly i det daværende Nord-Rhodesia på grensen til Katanga. Det ble aldri funnet noen årsak til den tragiske flyulykken hvor 16 mennesker ble drept. Det var den senere norske generalmajoren og president i Norges Røde Kors, davæ-

rende oberstløytnant Bjørn Egge, som var etterretningssjef ved FN-styrkene i Kongo som identifiserte Dag Hammarskjöld's lik for FN.

«Han hadde «et rundt hull i pannen, den ene foten brukket, ellers uten synlige skader», skriver Bjørn Egge i sin bok De ga oss en dag til å bruke. «Han var en visjonær leder. – I min tjeneste i Kongo sto jeg overfor mange vanskelige oppgaver som ofte krevde en umiddelbar løsning. Jeg beundret Hammarskjöld veldig og tenkte ofte: Hva ville Dag Hammarskjöld ha gjort i denne situasjonen? På den måten var han med meg hele tiden, og hans død gikk like sterkt inn på meg som på den øvrige verden.»

I 1961 ble Dag Hammarskjöld tildelt Nobels Fredspris post mortem av Den norske Nobelkomité. Han var allerede foreslått i september samme år, så det var ikke vanskelig for den norske komiteen å gi prisen til den avdøde generalsekretæren. I 1962 ble det besluttet å overføre fredsprispengene til Dag Hammarskjöld's Minnefond, som gir støtte til utdanning av administrativt personell i den tredje verden.

Dag Hammarskjöld var søkende og fulgte nøye med på hva som foregikk over så å si hele verden. På sett og vis er det underlig at et menneske kan romme så mye informasjon og så mange inntrykk som en leder av en verdensorganisasjon faktisk er nødt til å sette seg inn i for å kunne gjøre jobben sin.

Noe av hemmeligheten ligger i gode medarbeidere og gode rådgivere, men det må være mengder og atter mengder av informasjon som passerer en verdensleder hver dag. Men skaper kunnskapen flest gleder – eller flest bekymringer? Begge deler, vil jeg tro. Lederskapet blir på en måte å finne den gyldne middelvei. Det kan bare ledere av stort format gjøre, og Hammarskjöld var en slik leder. Han vokste enormt med oppgaven i Det Forente Nasjoner. Det er fremdeles langt fra Jönköping til verdensmetropolen New Yorks streeter og avenyer, og det var lenger på Hammarskjöld's tid enn i vår. Det fantes verken PC eller Internett, knapt en elektrisk skrivemaskin – og kopimaskiner var en sjeldenhet. Det gikk i blåpapir.

Da Dag Hammarskjöld la ut på det som skulle bli hans siste reise, hadde han kun med seg én bok, Om Kristi etterfølgelse, utkommet i Brussel på 1600-tallet. Den lå alltid ellers på hans nattbord i leiligheten på Manhattan. Inne i boken lå hans embetsed som FNs generalsekretær.

I det 21. århundre er mye om Dag Hammarskjöld glemt. Det er ikke så underlig. Tidene skifter, og nye mennesker kommer til. Det er verden og livets gang. Mye av essensen i Dag Hammarskjöld's liv, tanker og filosofi er heldigvis bevart i Veimerker. Man blir rikere innvendig av å slå følge med Dag Hammarskjöld langs livsveien, nesten uansett hvilket livssyn man har.

*Jeg nærer det urimelige ønske
at livet skal ha en mening.
Jeg kjemper for det umulige,
at mitt liv skal få mening.
Jeg våger ikke, vet ikke
hvordan jeg skal kunne tro
at jeg ikke er ensom.*

På denne skrivemaskinen skrev Dag Hammarskjöld sin bok «Veimerker».

Dag Hammarskjöld's kontor.

Returadresse:

Politiets Pensjonistforbund
Boks 8101 Dep.
0032 Oslo

Vi vet at mye kan gå galt, derfor dekker våre boligforsikringer usedvanlig mye. Velger du Superforsikring på bolig er du sikret bred dekning. Skulle det skje noe med boligen din som ditt forrige forsikringsselskap dekket, kan du være trygg på at du får dekket det samme hos oss. Garantien gjelder i 2 år.

Som medlem av Politiets Pensjonistforbund får du 20 % rabatt på denne forsikringen. Medlemskapet gir deg også 20 % rabatt på forsikring av privatbil, fritidsbåt, verdisak, hytte og feriebolig i utlandet samt 8 % rabatt på reiseforsikring. I tillegg tilbys du en meget gunstig innboforsikring.

Husk å oppgi avtalendr. 100.

Les mer på www.if.no eller ring oss på 02400